

ЭЭ, МИН ОТТООБОППУН ЭЭ...

Абыйах хонуктаабыта улуус ки-
нигэр Мугудайтан сыдыар
биллилтэх ат баайааччы, күүгэйэр
күүгэр сыдыар Н. Н. Пермякову
көрсөн быйыттым:

—Хайна, бу үлүгэрдэх кураан күтүө тобо олгообокко сүддьаһын? Киһим:

—Ээ, мин оттообойшун ээ,—дизэтэ.

Тоготун салгыы агаан билсин.
Николай (норуока „Куокай“ дигэн аагынан кэсэтник билгэр) салгыы эттэ: „Биниги 8 ыал буолан кыттыһан 4 тыраахтардах 4 эрэ кинини оттогубут. Ымпыгын-чымпыгын оҕонньортон ыйыт“,—дигэтэ. Ити „оҕонньор“ дигэн аагынан, 60-ча сыл тыа хаһаайыстыбагыр кэлүүс бэрэстэтилинэн, соххозка уралааһынан, зоотехнигынан үлүтүбүт; „Бочуот Знага“ уордан кавалера, Мугудай нэһилигин, Чурапчы улуусун Бочуоттаах олохтооҕо Н. Д. Пермяков туһунан этэр. Оччону итээн баран Николай Дмитриевичка эрийдим.

Үлдээнгүйлэмж хүснээр, Бийгыл ол-
ийг 80 саяан туулан пенсияда 5000
солк збидилибит. Онон эгзүрдэлэтим.
Агьттар дараан, киини битээнчигэр,
ыраахстан дабуслар, санзавьтунан ыткы
киини эгзүрдэлэбүг. Нгукулайын
билитин даганы сангата чүр, хоп күрдүк

Кыргыздaгынын oссe кaлынын xотoнтo
тaхcан улaнaлop эбит. Oлuc үчүгoй;
(Тaарыччы aфыннaххa, бийиги
caапырбыг дьoн 80 caвaлыгытaр тийeн
ити пeнcиябыгытaр эбилeр 5
тышынчaттан тулaнa түшeбүг дьeн
бaдaбын тeздeбит).

Нэвчлэлд өгүүлэн тулунан мангыгт хэснээр: „Бишгт 8 ыал сайын аайы кытгалан отгуубут. Итн 8 ыалт мин бойм, уолум Николай, илэрээ сдл гранта тикэн сана фермер буолат снэ мин Коля кннрзбт. Бары тус-тусна хаһаайыстыбалаахпыт, сүөһүлээхпит; (Итн снэ Николай фермер буолан 50 төбөдө аһүэтэ, үрүд, дана сүөх Жергин хотонун тулугун тулунан быйыт сайын „Кымына“ суруйып турабт). Биһиги таһылан бырааттарбыт—нэһилөөк Баһылыга Кузьма Илнокентьевич уонна кини быраата Михаил Пермьяковтар, Анатолий Сивцев, Дмитрий Пермяков, Иннокентий Васильев днэ кырдыаастар днэ күрэттэрэ итн 8 ыалт кннрзбт. Оттооһунта 4 (МТЗ 82, МТЗ-80, Т-25, 1 кытгай) тыраахсара үлэтиир. Быйыт күндүл мэхэйдэн уонна охсдордубут моһуоктаан арылай былаардыбыт. 100-гэн эр тахса тонна оттоохтуп (08. 08, 2016). Күн-дүүл туран бнрдүннэ сотору оттоон бүтүөхтэрэ“—днэ Николай

Дмитриевич
түмүктээтэ.

Үчүтэй буолбатах дуо? 8
малга 4 эрэ киһи олтуура!

Арай бары тус-туслаа отуур буолулар?
Кырата 30—40 киһи ый юрнуга отуу
этэр. Очотутар ордууга 30 киһи ити
күмүгэ төһөлөөх атын үлэни толорбуттара,
харчы өлөрбүттэрэ, сир астаабыттара,
көтүлүк сыһаммыттара буолуой? Ол
барыта элээн ситэр үстүк.

Бизийн огтуур ыал айы кырата 1—2 тыраахтар баара чачых. Очуот көрөөрөрүнүн быйыл сайын огтоонунта улуустугулар 1147 араас тыраахтар үлэлтир эбит. Ити 8 ыал тус-тусна огтуулара бусулар кырата 12 тыраахтар, 8-тыы тыраахтар оксоро, мунньара уо. д. а. техника наада бусулар чачых. Аны күн айы күрүэт дэриэбинэттэн массыннан сымдарга амортизацияларын аахпака эрэ төлөөх бөһүн ороскуоттаныа этэй? Бу 8 ыал кыттыһаннар 8 тыраахтарын, 6 от оксоруна, 7 муһуһарынан аҕыйах техниканы туһаммыттар. Ону харчытыгар тийааран күрүт эрэ. Кырата 10-ча мөлүйүүн солк. тийэрэ бусуо. Кэтэх ыал, кыра бааһынай аҕыйах хонукка огтоору мөлүйүүнүтэн тахсылаах МПЗ тыраахтары, 700 тыһ. солк. персс-подборщигы атыылаһа сатылылара олус ороскуоттаах, кыалтыбат даҕаны.

Ол иһин ити Мугудай Пермяковтарын
курдук аймахтыылар, чугас ышлар.

табаарыстыглар кыттынан отгуудлара,
техника булуналдара бьдан барьстаага
костон турар. Ол тулунан „Сага олоого“
сайын „Отгообокка эрэ сүөлүнү илтэх-
х“ дигэн суруйан турабын. Ону син
материалдарга зыбитэр этэ.

Бу кытгыһан оттооһунта биэр
„ноолуох“. Алааһым ото ардахха
ыһларбыта, хойут оттоммута энин дии
санааһын. Сөгтөөх санаа. Холубур, мин
хoduуһан ото уһун ардахха ыһларан,
бузатын мөлгөх хаачыстыбалаах, атыттар
киснэ чөлэй күөх буоллун? Ону
кытгыһыт ыһлар бырыһыанынан
корон мөлгөх оту үлүөрэн баран күөх
отторуттан рулонунан ааһан
биэрдахтарыһа проблема быһаарыһлар.
Ким да ночостурбат.

Түмүкпэр бу Пермяковтар курдук кыггыһан оттоотокхутуна быдан барыстанаргыт саарбаҕа суох, хас да ыал (бааһынай) кыггыһан баран 4—5 киһини, 4 тыраахтары оттоото ыһтан баран бэйөбүт атыны үлэлииргит, курорттарга, санаторийдарга баран сыныһынаргыт, эмтэнэргит, куулэйдииргит тоҕо табыллыа суойай?

Маннык ордук гранта тиксэн сапа сагалыыр фермердер отгооһунта кыгтыһаргыт сеп буолуо этэ. Ыал (бааһылай) барыта от техникаһын толору атыыһаһара ночнооттообун ойдогон. Төлөһүданын.

ИРИН ПОНОМАРЕВ.

Лаағыр алоғо

Чурагчыбыг улуунутар сайын устата
оёдорбуг сыннаанг даяарта сытталыра
сытан-сыталайы збилгэн илэргитэн үрөбөт.

Чурагчын нөхнийнхөөр яаадырга сагаан хагсан
жинрбонд хаалбал оёдоогор ангаан бичиг уншигчид
нэгдэн соошилхай-нэгдэнхончмексэй ойбоул минин
Чурагч-гзады филлалын

Бахаттиддинман унгарбиге оёулор

аналт программаны тулгуурлан нэгжлийнх
дэвшилтаттайг илэрхийлэхийг тулгуурлан хөмөр
олгохгүйнэ. Онуу тухайнх дүсгээр түрхсэн бие
багаарай оролцуулсан нэгжлийнх дэвшилтат хамт
төлөөлөгч. Сэтгэ ТУС өмчлөх, үндсний хэлбэр 115

орону хабар, аравас тагмйнаах сынныагг
осмьууларь, тэрэхиатори ыагтарга
каһааныньбыт. Ордук кэстөөх
түсүбэрийгэ "Центральнай", "Мурун
Тыһампыга", "Чаран" ТОС-тары
бэлэмпэтин баһарабын. Төрөстүтүр
олус үөрдүлөр. Кэлэр сылга атын
төһөбүккүрүз тахсарга эмээ бэлэммит.
Түтүһүгөн туһанан нэһилиэк
дыһаһытыгар, баһылык С.А.
Саргыдаевка дүрүг махпыбытын
тириэрдэбит".

Багшатайлаган үндэстэнтэй өвчлөр

ДОБӨТТӨРБУНААН САЙЫННЫ СЫНЬАЛАНГА

С.С. Никитина, психолог Ж.А. Бочарова "Лето с друзьями", о.э. багц өгүүлэн тюркэн бэлхэйдэриг тэрийэн сайыгтыг сынналанг длаадырлар хабиллылаллах оёолорго аналлаах программаллах Чурагтыг нэһилээгин длаахаллалыг, чусолан нэһилээк бэлхэлэ С.А. Саргыдаева, нэһилээк бэлхэлэгийн социальнай боттуруостарга солбуулаачы П.Е. Гуляева уонна нэһилээк длаахаллалын иһинэн длаахэргэ өббүлүг элэһин салайааччыта Ф.С. Седанищевага кэирэн элэһимитэригэр кэиргэр болгомото уурулун нэһилээккэ элэһэ ТОО-гар олу тэнэ саастарын сэлэ туола илик бэлхэлэй бисэ оёуола оёолоруун хамнастан, отыйын кэиргэр үлэһиттэр.

Бү туфунан социальный педисог С.С. Никитина
маныык кэксир: "Бэйбиге үлбүт хайыкхатынан

Бэлхитийдэрийн Алана Христовова, Арсен Дячковскай, Настя Михайлова, Вероника Полова, Маша Неустрова судтах үчтэйг үк үлсрэгитэрин бэлхитэйгэр.

С.А. Новгородов дахь тухайн Чураалч орто оскулагын 10 хууааһын үерээнэчигтэ Алина Христофорова: "Түөлбэтеринэн оёолору кытары үлэбэниһигит сүс үчүтэй, үтүс оёолору кытары билгисибигит, сүс кэхтөөхтөр. Бэйбигит тэрийэр ооннууларбигит таһынан оёолор бэйбигэр айыт ооннууларын кытары оонньоотубут. Бэри даганы наһаа үөрүдүбүт, өсө даганы үлэһигит бэлэммит".

Дээд илүүнэгд Чуралчмынгийн нойлогчид, төлө
дугааны сыннылагч дараагыгтар сорох оёолор
хэблүүлбэлхастарын үрүдүн агаас тэрээлүүлнэр
хытүүлшлэр. Илүүнөгтүн дугааны таааарыгтаах
үлсвн баагарабыл.

Семен ЖЕНДРИНСКЭЙ.

“МАРАЛААЙЫ” СПОРТИВНАЙ ЛААБЫРГА

Мугуний нэгдүгээр “Маралаай” спортивнай дундур үүс
сэжигүн тайварь, хуучин үлдийн туур. Манай улсууд кинигтэй,
араа нэгдүгээртэй оркуша саастах уламтар тренер Я.Ф.
Толстойн сайн дурын спорг бигр самай чагдуйтай коруур -
футболга үгүйсгидилар.

Баскычы, июле сезонга начальнигынан Муғудай орто окууслатын директоры нигэр үлгөз солбуулагчы Е.М. Давытова, нигэрчиистригиз У.М. Попова, С.А. Басова, М.А. Оксентенникова, Е.П. Корвалова үлгөзобитгөр, үлгө сезонга начальнигынан Муғудай орто окууслатын физкультурада учуутала С.Д. Полятинская, нигэрчиистригиз П.С. Пермякова, Н.Н. Сибирякова үлгизин сыдыналлар. Бэс айын ортогунтан садалаан 100-чю араас саастаах оюлору түмө тарлан, миннигэс астаах коварлар А.Н. Пухонд, Ф.Е. Федорова, С.С. Иванская күнэ биесг алаган, нигэрчиистр араас ооннуулары оонныгонд, күнэ үгөз футболга дыарыктанан улааттар сайынты сыныаланнарын туһалаахтык атаалдылар.

Атырдах ийин 5 күнүгэр ыраах Япониятан сыдыар Кендэн Йоникава салайааччылаах улахан делегация кэлэн ыалдьыттаан, оҕолору кытары көрсөн, кэпсээн барбытлара. Кендэн байытэ Мугудай нөһиликэр хаһыс да сырылыта. Кини Саха сириг ирбэт тонун илгэрэтиригэрэн үөтүгэр эбит. Бу сырылыгылар Америка, Индия, Германия, Шотландия, Китай, Япония, Монголия ола тас дойдолартан устудьуоннары иҥдө кэлбит. Кендэн эрдэ кэпсэ сыдыан булгуннааха, дьон булуустарыгар уурталаабыт даччыктарын бэрбэниригэрэн, Мугудай олохтоокторутар ыалдьыттаан, саха төрүт астарын амсайан олус дьон астынан барбыта. Лааһар оҕолоро ыалдьыттары доргуучу ырыаан көрсөннөр сэргэксэниттэр, үөһүлүр.

Бу курдук "Маршалайы" спортнай лаазыр алабо кымыстын кылынар, куестуу оруйар.

Наталья ПУХОВА

Хянаыат бэчээкээ бэрлллэр графига: 15 ч 00 м. Бэчээкээ бэрллннээ: 16 ч 00 м. "Сага олох" редакцоннай-издательскай холбоуука 15.08.2016 с. офсетка бэчээтэннээ. Аадырына: 678870. Чуулалч оэл. Карл Маркс уул., 26 "а". Индекс: 54907. Хянаыат нэдиэлээ устэ олтуорунуука, чэллээрэ уонна субуотага тахсар.